

godine" (1945), "Još o problemu formiranja feudalnih država u Južnih Slavena" (1976.), "Državna zajednica Hrvatskoslavenskog kraljevstva i Mađarskog kraljevstva (1527–1848)" (1970) i "Osnovni oblici evropske srednjovjekovne države" (1981.). Objavio je i knjige: "Arhivistika" (1986.), "Povijest institucija državne vlasti u Hrvatskoj (1527–1945)" (1969.), "Istarske studije". Osnovni nacionalni problem istarskih hrvata i Slovenaca u drugoj polovini XIX stoljeća i početkom XX stoljeća" (1975.), "Povijest institucija državne vlasti Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije" (1985.), "Povijest država i prava na području SFRJ" (1986., 1988.), "Valorizacija konvencionalne i nekonvencionalne arhivske građe u teoriji i praksi" (1986.) i "Rukopisna ostavština Vjekoslava Spinčića. Inventar." (1993., koautor).

Prof. dr. Ivan Beuc dao je znatan prilog na nekoliko područja – arhivistici, arhivskoj službi, pravnoj povijesti, historiografiji, obrazovanju arhivista i pravnika u Hrvatskoj. Osobito će biti upamćen i po rezultatima rada u Istri, Kvarnerskom primorju i Gorskom kotaru, i to kao jedan od glavnih utemeljivača arhivske službe i historiografije; to je tim važnije istaknuti jer hrvatska historiografija Istre do 1945, a dijelom i Rijeke nije postojala, a arhivska služba bila je tek u počecima.

Petar Strčić

Akademik LJUBO BOBAN (1933.–1994.)*

U hrvatskoj historiografiji – odmah na početku treba reći – ima više povjesničara koji su svojim objavljenim radovima, svojim djelom u nastavi povijesti i svojim osobitim organizacijskim sposobnostima znatno pridonijeli da objektivna, napose znanstvena misao u znatnoj mjeri pridonese uspješnome razvoju te naše historiografije. Među takvim ličnostima osobito se ističu, npr., Tadija Smičiklas, Jaroslav Šidak, Grga Novak, Bernard Stulli, a dijelom i Mijo Mirković – pored nekih drugih. Time, naravno, ni najmanje ne umanjujem zasluge ostalih, neimenovanih povjesničara, ali doista je rijetkost u historičara otkriti i znanstveni i nastavno-prosvjetni, i organizacijski talent, i sve te tri osobitosti uspješno iskoristiti ne samo u osobnu afirmaciju već i u afirmaciju znanosti naroda kojemu ta ličnost pripada. A bez sumnje – takva je ličnost bio i akademik Ljubo Boban.

O Bobanu se zna veoma mnogo, za razliku od mnogih drugih naših povjesničara, i to zato što se nije držao osame svoga radnoga prostora, prepuštajući svoje znanstvene pronalaskе i ocjene sudbini jače, u načelu oskudne historiografske riječi u nas. Naime, nije izbjegavao istupanje u javnosti, a nije imao – u našoj historiografiji uobičajen – suzdržljiv odnos prema izricanju javne kritičke riječi. Baš obratno – Boban je bio ne samo snažna/silovita ličnost već i čovjek veoma otvorenoga značaja; ta otvorenost bila je, međutim, tako jasno i iskreno, tako plastično oertana da mu oponenti – a tih je bilo veoma mnogo – praktički nisu mogli ništa, i to upravo zbog sadržaja Bobanovih istupa. Jer, argumenti kojima se služio bili su po vrijednosti sveopćega, humanističkoga karaktera – istinoljubivi, a, usto, veoma precizni i jasni, upravo – razoružavajući. A u znanstvenome pristupu problemima – to su bili argumenti bazirani na činjeničnoj osnovi, na vrelima svima dostupnim ili onima koje je povjesničarsko/istraživačkoj i drugoj javnosti sam učinio (prvi) šire dostupnima.

* Kao predsjednik Društva za hrvatsku povjesnicu autor je govorio o akademiku Lj. Bobanu na Kome-moraciji održanoj na Filozofskom fakultetu.

Kombinirajući jednu i drugu stranu svoje ličnosti, kolega Boban se jasno držao zasadâ i postulatâ glasovite historiorografske škole svoga prvoga i dugogodišnjega mentora i zaštitnika – prof. dr. Jaroslava Šidaka, jedine historiorografske škole općenito u Hrvata; štoviše, ta je škola već za života njezina tvorca počela davati sjajne rezultate, što potvrđuje upravo i Bobanovo djelo, a ostala je i trajno živa. Boban je upravo na sjajan način zahvalio svome učitelju; štoviše, u nekim komponentama čak je i premašio "staroga" Jaroslava (što je ovaj, po svome običaju, korektno i potvrđivao).

Boban je bio strastveni povjesnik. Kad to kažem, onda govorim o rijetkoj vrsti čovjeka u našoj historiografiji, kojemu je povjesničarstvo častan zanat i posao, ali kojemu je to i posebna vrsta ljubavi, pa i hobi. Ali, naravno, s određenim, ljudskom mjerom. Kao svaki ponosan čovjek, strastveno je branio obrađene rezultate svojih znanstvenih istraživanja u našim i stranim arhivima, i to gotovo redom u polemikama – doslovce: hametice pobjeđujući osporitelje. No, koliko god ga znamo kao silovita i u objavljenim polemikama (kao i onima na znanstvenim i stručnim skupovima), pa i u osobnim kontaktima, iznenađuje podrobniji uvid u njih; jer, on vulgarno ne vrijeđa oponenta, što nije rijedak slučaj u nas (već obratno). Ali, ne ustručava se pošteno i jasno reći protivniku da je pogriješio ili, ako je drskiji, da je običan neznalica. U tim stvarima bio je jasan – i prema onim oponentima koje osobno nije poznavao i prema onima za koje je i sam smatrao da su mu prijatelji. Pri tome je on bio govoto izuzetak u nas – nije mario za političke ili, uopće, za društvene, hijerarhijske položaje, ugled, utjecaj onih s kojima je polemizirao ako je smatrao da nemaju pravo. Tako se, npr., svi sjećamo kako je ulazio u veoma oštre polemike s tada veoma moćnim političarima koji su istodobno bili i znanstvenici, npr., Vasa Bogdanov, Velimir Terzić, Franjo Tuđman, ili sa sadašnjim političarem Ivanom Gabelicom. Isto tako, jasno i otvoreno suprostavljao se taktičkim i oportunističkim pootezma pojedinih kolega-historičara, koji su mogli nanijeti ili su nanosili štetu hrvatskoj historiografiji jer nisu razmišljali o strategiji, tj. o razvoju naše povijesne znanosti i struke na dugi rok, što je, u načelu, radio kolega Boban. U tom smislu treba gledati i njegovo osnivanje Instituta za hrvatsku povijest, a ne za povijest Hrvata kako je oštro forsirano te njegovi genijalni potezi koji su omogućili da se ta važna institucija ne samo održi u nimalo simpatičnim počecima 70-tih godina već da se i dalje razvija do jedne od najuglednijih hrvatskih povijesnih institucija uopće.

Moram istaknuti još jednu Bobanovu osobinu – bio je veoma strogo principjelan u svojim znanstvenim stajalištima; u tome se, pored ostaloga, oslanjao na svoje iskustvo izvrsnoga arhivskog istraživača te znanstvenika koji se tvrdokorno držao vrela i njihova sadržaja; bio je i odličan poznavatelj historiorografskog zanata, odnosno analitičar i pisac sinteza. Tako je veoma davno, kada većine današnjih hrabrih verbalnih kritičara događaja i ličnosti u daljoj i bližoj prošlosti nije bilo ni na udaljenome horizontu, već su bili i sasvim nepoznati, istupao veoma oštro i s nepobitnim argumentima protiv, npr., velikosrpstva u jugoslavenskoj historiografiji (i uopće, u životu), ali je isto tako u zadnje vrijeme javno i veoma oštro istupao protiv pojava, npr., velikohrvatstva u hrvatskoj historiografiji (i uopće, u životu, koje se sad mjestimice pretvara u neoustaštvo; oštro je istupao, npr., i protiv velikosrpskoga jasenovačkog mita, visoko cjeneci i poštujući sve tamo umorene žrtve od strane ustaške NDH, ali ne vezujući taj zločinački posao i druge zločine uz hrvatski narod; s time i na druge načine odavno, već prije proglašene samostalne Republike Hrvatske. Boban je rušio velikosrpske tvrdnje i u nas i u stranome svijetu o genocidnosti Hrvata čak i kao etnosa, što se tvrdilo a i danas se tvrdi od strane jugosrpskih agresora na našu domovinu.

U posljednje vrijeme živo se bio okrenuo u neposrednu obranu domovine, te novoj problematici – graničnim pitanjima ugrožene Republike Hrvatske, posebice prema Crnoj Gori kao dijeļu tzv. Savezne Republike Jugoslavije, te prema Republici Sloveniji i Republici Bosni i Hercegovini; upravo zahvaljujući njegovu trudu, a uz pomoć nekoliko kolega, ubrzano su pronađena nepobitna vrela o nizu tobože spornih a zapravo hrvatskih graničnih područja koja s oružjem u rukama (Srbija i Crna Gora) i diplomatskim i političkim putovima (Slovenija) svojataju za sebe naši istočni i zapadni susjedi. Ljubo Boban je upravo radio na daljoj znanstvenoj obradi

toga veoma važnoga političkoga pitanja, pa je 10. studenoga trebao u Bujama sudjelovati na sastanku državne ekspertne grupe, a 11. studenoga na znanstvenome jubilarnome 25. Pazinskome memorijalu Katedre Čakavskoga sabora dati svoj znanstveni osvrt na pitanje hrvatsko-slovenske granice u području Istre. Štoviše, zadnji javni istup kolege Bobana bilo je reagiranje upravo u vezi s odlukom slovenskoga parlamenta o prisvajanju dijela hrvatskog teritorija u Istri.

U ovakvim prigodama obično se kaže pokoja riječ i o osobnim vezama s kolegom o kojemu se govori na komemoraciji. Neka mi bude dopušteno da ne kažem ni riječi, iako smo se veoma prisno znali i prijateljevali gotovo punih četrdeset godina, točnije rečeno – od onoga trenutka kada se – nakon nekoliko dana – kročivši u fakultetsku zgradu prijavio u studentsku službu da bi dobio doznaku za hranu u studentskoj menzi, a, tom sam prigodom stjecajem okolnosti, bio dežuran. Ali, bez obzira na to što bi se moglo reći da sam pristran, moram upozoriti na to da je prof. dr. Boban na zagrebačkome Mirogoju sahranjen u prisutnosti doista golemog broja ljudi što na žalost, nije običaj prigodom pogreba hrvatskih povjesnika, pa ni znanstvenika uopće. (Možda je toliko ljudi bilo na ispraćaju predsjednika JAZU Grge Novaka, također povjesničara.) I to, a i Komemoracija održana 9. studenoga na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, također s veoma brojnim sudionicima, više nego dovoljno kazuje o kolegi, o znanstvenome radniku, sveučilišnome profesoru, izvrsnome predavaču, prvome iz mlade generacije hrvatskih povjesničara izraslih poslije II. svjetskog rata koji je postao akademik – redoviti član Jugoslavenske, danas Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te član njezina najužega vodstva upravo sada; štoviše, posljednjih desetak godina – nakon odlaska Jaroslava Šidak – nesumnjivo je najutjecajniji hrvatski povjesnik, i to još s međunarodnom reputacijom. Čovjek je koji je svojim znanstvenim i organizacijskim djelom udario čvrst pečat brzome i plodnom razvoju hrvatske historiografije, i to posebno s obzirom na turbulentnost vremena u kojem je djelovao i na političku osjetljivost tema koje je obrađivao, te ličnosti s kojima se sukobljavao. Otišao je doista prerano, čini se čak i u doba s naznakama početka nevremena za hrvatsku historiografiju; ali, bitno je – djelo ostaje.

Ljubo Boban rođen je 10. svibnja 1933. god. u Solinu (Rupotine), a iznenada je preminuo u Zagrebu 9. listopada 1994. godine. Sedmogodišnju je osnovnu školu završio 1948. u Solinu, a Učiteljsku školu 1952. god. u Šibeniku. Učiteljvao je u Srinjanima Gornjim i Gatima kod Omiša. Diplomirao je povijest 1959. god. na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, na kojemu je 1964. god. doktorirao s tezom o sporazumu D. Cvetković-V. Maček.

Tijekom studija Bobana je zbog njegove žive znatiželje i ozbiljna pristupa studiranju primijetio prof. dr. Jaroslav Šidak (a i drugi nastavnici), koji ga je odabrao za svoga demonstratora; potom, otkrivši u njemu dobra nastavnika i znanstvenika (nije mu mogao odmah naći zaposlenje u Zagrebu, osobito s toga što se Boban želio baviti pitanjima XX. stoljeća), osigurao mu je stipendiju i asistentsko mjesto u Historijskom odjeljenju Instituta društvenih nauka u Beogradu (gdje je bio jedini postdiplomski studij u SFR Jugoslaviji). Ovdje se specijalizirao za povijest jugoslavenskih naroda u XX. stoljeću, te je jedan od prvih hrvatskih historika koji je podrobnije istražio građu o tome vijeku u beogradskim arhivima. God. 1963. Šidak je uspio Bobana vratiti u Zagreb te je postao asistent Katedre za povijest naroda SFRJ na svome matičnome zagrebačkome fakultetu; već je sljedeće godine docent, 1967. god. šef Katedre, 1971. izvanredni, a 1975. god. redoviti profesor na Odsjeku za povijest. Sudjelovao je s predavanjima na fakultetskom postdiplomskom studiju, a trebao je započeti s predavanjima na studiju *Croatica* u šk. god. 1994/95. u Zagrebu; pred smrt je predložen za predavača i na novoosnovanom studiju povijesti pedagoških fakulteta u Puli i Rijeci Sveučilišta u Rijeci.

Bio je izvrstan predavač i to ne samo fakultetski; uvijek je imao veoma zanimljive (pa i duhovite) dodatne opservacije, kojima je redovito plijenio pažnju slušateljstva, redovito izazivajući mnogo upita i reagiranja. Rado je izlagao na znanstvenim skupovima, ali je isto tako rado držao popularna predavanja sa stručnim sadržajima, popularizirajući povijesne teme i ličnosti te prosvjetiteljski djelujući na stvaranje ne baš stabilne povijesne svijesti u nas. I sâm je organizirao, vodio ili sudjelovao u pripremama više simpozija, pa je tako zadnjemu bio predsjednik 1993., u

Zagrebu, Sisku i Trebarjevu, kada je više od 60 referenata govorilo o braći A. i S. Radiću te o vremenu u kojem su živjeli i djelovali.

Jedan je od glavnih inicijatora za osnivanje, a 1971. je i formirao te do 1974. bio direktor Instituta za hrvatsku povijest Sveučilišta u Zagrebu; taj je Institut, potom, uključen kao Odjel u novoformirani, širi Centar za povijesne znanosti, pa je Boban do 1977. god. njegov vršilac dužnosti direktora (nekadašnji Institut odnosno Odjel danas je Zavod za povijesne znanosti Filozofskoga fakulteta); Boban je bio pokretač ili je sudjelovao u pokretanju svih serija izdanja toga Instituta, a koja i danas izlaze. Bitno je utjecao na njihov profil i na njihovo ediranje, a bio je i u redakcijama nekih od njih.

God. 1975. je na inicijativu samoga predsjednika JAZU Grge Novaka, a uz podršku veoma utjecajnoga akademika Marka Kostrenčića, izabran za izvanrednoga, a 1986. je postao i redoviti član Jugoslavenske, danas Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. I u Akademijinu okviru bio je veoma aktivan, npr., kao predsjednik (i potpredsjednik) Odbora za povijesne znanosti, tajnik Međuakademijskoga odbora za proučavanje uzroka i posljedica II. svjetskog rata, voditelj Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, član Međuakademijskoga odbora za proučavanje patrijahalnih zajednica, Savjeta istraživačkog centra te pročelnik njegova Odjela za društvene znanosti, Savjeta Centra za znanstveni rad u Osijeku itd. Zadnju je godinu bio član Predsjedništva i Uprave HAZU, a tjedan dana prije smrti izabran je bio za tajnika (prvog) Razreda za društvene djelatnosti; već je bio pripremio i poseban plan za znatnije oživljavanje rada na sustavnijim i organiziranijim istraživanjima i objavljivanju rezultata proučavanja prošlosti u okviru HAZU, uz znatnije povezivanje djelatnosti u Akademijinim jedinicama.

Boban se znanstveno zanimao uglavnom za zbivanja i ličnosti u periodu od 1918. do 1945., s rjeđim zalaganjem i u neka druga razdoblja novije povijesti, kao, npr., kada se radilo o djelu Frane Bulića. Glavno težište njegova djela leži u proučavanju hrvatskoga nacionalnoga pitanja. U okviru toga, Bobanov znanstveno-istraživački rad može se razvrstati u nekoliko relativno dobro uočljivih cjelina: 1. nacionalno pitanje (napose hrvatsko), 2. političke stranke (napose Hrvatska seljačka stranka), 3. gospodarsko-socijalna pitanja, 4. državopravno područje, 5. vanjska politika (osobito međunarodni položaj Hrvatske te pitanje granice), 6. političke ličnosti (napose V. Maček, A. Trumbić, S. Pribičević i S. Radić). Njegovi radovi redovito su imali snažan i dubok odjek u hrvatskoj, odnosno tadašnjoj jugoslavenskoj historiografiji, a i u inozemstvu zbog znanstveno utemeljenih zaključaka i interesantnih rješenja do kojih je dolazio. Naravno, napose i zbog Bobanova osebujnoga, otvorenog odbijanja nametanja komunističko-partijsko-aktuelnih rigidnih sadržaja i suprostavljanja velikosrpskim prodorima u jugoslavensku historiografiju, a time i u hrvatsku, i to još u doba kada se gotovo nitko tome nije suprotstavljao; stoga je bilo prirodno da se veoma aktivno angažirao na javnoj sceni i u doba jugosrpske agresije u obranu svoje domovine, osobno posjećujući i držeći predavanja i u ratom neposredno ugroženim našim krajevima (tako, npr., u Bosni, u Hercegovini). Osobito se isticao u Državnoj komisiji Republike Hrvatske za pitanja granica, znanstveno i stručno znatno pridonoseći razbistrivanju problema, pa ga je i smrt, doslovce, zatekla odmah nakon povratka s hrvatsko-crnogorske granice, u razmatranju problema hrvatsko-slovenske granice.

Sadržaje svojih knjiga, studija i članaka uglavnom je temeljio na vrelima, od kojih je znatan dio upravo on prvi upotrijebio u znanosti; dio izvora sam je prikupio ili se pobrinuo da se trajno (arhivski) sačuvaju (npr. ostavština B. Magovca u okviru Arhiva HAZU). Istraživao je u hrvatskim, u drugim arhivima tadašnje SFR Jugoslavije, u zapadnoeuropskim pohranilištima arhivske građe, napose u britanskima.

Od Bobanovih brojnih radova navodimo samo naslove knjiga (jedanaest): "Sporazum Cvetković-Maček" (1965.), "Svetozar Pribičević u opoziciji (1928–1936)" (1973.), "Maček i politika Hrvatske seljačke stranke 1928–1941", knj. 1–2 (1974.), "Hrvatska u arhivima izbjegličke vlade 1941–1943. Izvještaj informatora o prilikama u Hrvatskoj" (1985.), "Kontroverze iz povijesti

Jugoslavije. Dokumentima i polemikom o temama novije povijesti" knj. 1–3 (1987., 1989. i 1990.), "Hrvatska u diplomatskim izvještajima izbjegličke vlade 1941.1943.", knj. 1–2 (1988.), "Hrvatske granice od 1918–1991. godine" (1991, 1992, 1993, tri hrvatska i englesko izdanje); pred izlaskom je iz tiska postumna knjiga: "Tome Jančiković (1899–1951). Prilozi za biografiju hrvatskoga političara".

U pripremi je imao više radova koje vrijedi objaviti jer imaju trajnu vrijednost. Sa suradnicima je pripremio više edicija, među njima i dvosvešće izdanje djela "R. W. Seton-Watson i Jugoslaveni. Korespondencija 1906–1941." knj. 1, 1906–1918., knj. 2, 1918–1941. (1976., u izdanju Instituta za hrvatsku povijest Sveučilišta u Zagrebu i Britanske akademije u Londonu).

Osobito je važno istaknuti da je dio njegovih veoma značajnih studija i članaka proistekao iz polemičkih odgovora na teze drugih povjesničara i povijesnih publicista; naime prof. Boban bio je jedan od rijetkih hrvatskih historiografa posljednjih desetljeća koji je brižljivo njegovao polemičko/kritičku izgovorenu i pisanu riječ. U polemiku je ulazio sa strašću znanstvenika koji se drži argumenata iz vrela, te je redovito izlazio pobjednikom iz tih znanstvenih (nerijetko – i neznanstvenih) okršaja.

O radovima akademika Ljube Bobana te o njegovu djelu i životu objavljene su brojne ocjene i prikazi, pored – kako je spomenuto – polemičkih, većih djela, i to iz pera M. Bulajića, V. Đuretića, A. Girona, B. Hrabaka, Ž. Krušelja, M. Maticke, F. Miroševića, D. Pavličevića, B. Petranovića, P. Strčića, J. Šidaka, M. Švaba, F. Tuđmana itd. I ti i drugi autori pišu tako da je sasvim očito kako se Ljubo Boban kao ličnost izrazito isticao, točnije rečeno – koliko je Boban bio i snažna i osebujna ličnost u hrvatskome pa i u ondašnjemu jugoslavenskome historiografskome svijetu. Jer, on je svojim sadržajnim životom i plodnim djelom na znanstvenome, prosvjetnom, izdavačkome i organizacijskom polju znatno zaokupljao pažnju ne samo svojih kolega, odnosno povjesničara, već i pažnju veoma širokoga kruga ljudi pa tako i šire čitateljske publike u nas i u inozemstvu. Stoga nema sumnje da će njegovi radovi i posljedice koje je izazivao njihovim sadržajima biti predmetom i daljega živog zanimanja znanstvenika i drugih zainteresiranih za mnoštvo pitanja iz povijesti Hrvatske, ostalih hrvatskih zemalja i hrvatskoga naroda općenito u 20. stoljeću. Jer, na njih je akademik Boban nastojao dati što konkretniji znanstveni odgovor ili je i konačno odgovorio na neka sve do njega i nepostavljena a vitalna pitanja.

Petar Strčić

Prof. dr. VANDA EKL (1920.–1993.)

Vanda Ekl rođena je u Ljubljani 22. XI. 1920. kao Visintin, porijeklom iz goričkih Brda, u obitelji prognanika iz Trsta. Evangelističku njemačku osnovnu školu polazila je u Zagrebu (1927.–1931.), gdje je završila 1939. žensku realnu gimnaziju katoličkih sestara milosrdnica. Studij povijesti umjetnosti diplomirala je 1946. na Filozofskom fakultetu, a istodobno je polazila i Muzičku akademiju (pjevanje). Započela je raditi na srednjim školama u Kopru i Portorožu, a od 1952. do 1966. radi u riječkom Jadranskom institutu JAZU i Kabinetu za povijest kulture i umjetnosti Hrvatskoga primorja i Istre JAZU (danas HAZU). God. 1963. na Filozofskom fakultetu u Ljubljani doktorirala je s tezom o gotičkoj plastici Istre. Bila je znanstveni i viši znanstveni suradnik. Od 1966. je direktor Naučne biblioteke u Rijeci, a od 1976. do umirovljenja 1980. redoviti profesor Građevinskoga fakulteta u Rijeci, na kojemu predaje "Povijest arhitekture" i "Povijest umjetnosti".

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

IZDAVAČ: Društvo za hrvatsku povjesnicu

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS, Zagreb

Ivan KAMPUŠ, Zagreb

Tomislav RAUKAR, Zagreb

Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Ivan KAMPUŠ

TAJNIK REDAKCIJE

Ivica PRLENDER

LEKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Zagreb, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet

Ul. Đure Salaja 3

Narudžbe šaljite na navedenu adresu

Cijena ovog broja iznosi 100 kuna

Izdanje časopisa sufinancira

Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske

Slog i prijelom na kompjutoru: DENONA, Pergošićeva 8 – Zagreb

Tisak: KRATIS, Vrapčanska 15 – Zagreb, svibanj 1995.

Uvez: GRAFOUVEZ, HBZ 41 – Velika Gorica